

АЗІЙСЬКА АСОЦІАЦІЯ ТРАНСФУЗИОЛОГІЇ

ПАМ'ЯТКА ЩОДО COVID-19

Для членів асоціації, банків крові, трансфузійних служб та лікарень

Переливання крові – це невід’ємна складова допомоги пацієнтам. Коли переливання здійснюється правильно, то можна покращити стан здоров’я та врятувати життя. Проте переливання крові має потенційний ризик гострих чи пізніших ускладнень та інфекцій, які передаються через переливання крові.

Ще не встановлено чи є ризик передачі SARS-CoV-2 через кров та її компоненти. Проте, не було повідомлень про зараження респіраторними вірусами через переливання крові, включаючи коронавіруси, як SARS-CoV та MERS-CoV.

Поточний відбір донорів та скринінгові заходи потрібно здійснювати так, аби уникати залучення осіб з поганим самопочуттям або із симптомами чи ознаками підвищеної температури чи респіраторного захворювання: звичайної застуди чи грипу, перенесених протягом останніх 14 днів. Не зважаючи на те, що немає точних даних щодо рівню вірусемії в осіб з асимптомним перебігом захворювання (напр. під час інкубаційного періоду, асимптомна інфекція чи після зникнення симптомів), будь-який можливий ризик зараження через кров, взяту в таких осіб, є теоретичним.

Зважаючи на те, що зараження через кров не доведено, здійснення будь-яких заходів щодо зменшення ризику – це виключно профілактика. До можливих варіантів таких заходів належать: освіта донорів, самостійне відсторонення або відсторонення донорів з можливими ризиками, карантин компонентів крові, лабораторне тестування та знищення патогенів.

Не зважаючи на те, що стан здоров’я потенційних донорів зазвичай задовільний, та існує ймовірність, що інфікований донор з асимптомним перебігом, на передсимптомному етапі чи з легкими симптомами може інфікувати інших донорів та персонал під час процедури донації крові. Стратегії, які застосовуються для контролю цих ризиків, мають бути пропорційними і доказовими, а також відповідати заходам у сфері громадського здоров’я в країні.

Кількість потенційних донорів крові може зменшитися через інфікування потенційних донорів, їх сімей та контактних осіб, через обмеження пересування (включно з вимогами системи громадського здоров’я під час карантину), а також через небажання деяких осіб здавати кров, спричинене страхом інфікування через близький контакт з іншими особами. Оскільки через масштабне поширення вірусу контактним шляхом було закрито організації, робочі місця, університети, та впроваджено транспортні обмеження, загальний карантин та інші заходи, спрямовані на дистанціювання, то здорові неінфіковані потенційні донори також мають менше можливостей здавати кров.

Поради

- Використовуйте тільки доказову інформацію, не провокуйте страх та не поширюйте плітки в громаді та в лікарнях.
- Підтримуйте постійний відкритий контакт з громадою, органами охорони здоров’я та лікарнями.
- Персонал, донори та відвідувачі повинні дотримуватися суворих заходів гігієни і дезінфекції; потрібно очищувати ручки дверей, робочі поверхні, меблі, туалети та обладнання, та використовувати ультрафіолетове світло.
- Спілкуйтеся з лікарями для того, аби керувати запасами та використанням крові.
- Попросіть лікарів переливати кров тільки у разі серйозної необхідності.
- Потрібно дотримуватися соціального дистанціювання під час спілкування з громадськістю, донорами та іншими особами.
- Необхідно підготувати протоколи і матеріали на випадок можливого зараження кров’ю, виділеннями чи блювотою донорів та інших осіб (працівники, відвідувачі).
- Керуйтеся здоровим глуздом та обмінюйтеся інформацією з громадськістю, колегами та органами охорони здоров’я.

Контрольний список

Передумови

- Національна програма здоров’я.
- Зобов’язання з боку влади.
- Система управління якістю.
- Навчання працівників та підготовка спеціальних матеріалів.
- Достатня кількість працівників та належний рівень їх компетенції.
- Залучення закладів та лабораторій громадського здоров’я.

Зв’язки з громадськістю

- Активний інформаційний центр по COVID-19.
- Попереджувати скучення великої кількості потенційних донорів в одному місці.
- Обдзвонити та попросити донорів приходити окремо.
- Рекомендувати потенційним донорам із симптомами звичайної застуди чи грипу (перенесеними протягом останніх 28 днів) не приходити, але продовжувати підтримувати контакт.

Забір крові

- На вході потенційні донори повинні продезінфікувати руки і поміряти температуру (медичне сортування).
- В опитувальниках потрібно зробити акцент на симптомах звичайної застуди чи грипу, недавній (протягом минулих 28 днів) контакт з людьми, у яких були схожі симптоми, або в яких було діагностовано COVID-19 або встановлено, що був контакт з людьми, інфікованими цим захворюванням.
- Попросити потенційних донорів, які знаходяться під ризиком зараження, проконсультуватися з їх сімейним лікарем.

Моніторинг та оцінювання

- Попросити донорів повідомляти, якщо у них з’являться будь-які симптоми протягом 48 годин після донації крові; взяту кров потрібно утилізувати.
- Працівники, в яких протягом останніх 28 днів проявлялися симптоми чи які контактували з інфікованими особами, повинні зв’язатися з головним лікарем.
- Відвідувачі повинні зв’язуватися з центром крові через соціальні мережі перед відвідуванням.

Пам’ятайте: потреба в крові – постійна. Єдине джерело крові – це здоровий донор, який добровільно здає кров у здоровому середовищі.

Азійська Асоціація трансфузіології – профілактика COVID-19 в трансфузіології

Ключові елементи		
<p>Переливання крові – це невід’ємна складова допомоги пацієнтам. Національна система крові відповідає за забезпечення належного постачання безпечної крові всім пацієнтам, яким вона необхідна.</p> <p>Потрібно заохочувати залучення влади та її підтримку, а також розробити національну політику постачання безпечної кров’ю в умовах надзвичайної ситуації.</p> <p>Національна програма здоров’я повинна містити заходи, спрямовані на навчання та розвиток навичок медичних працівників, залучених в цю сферу; і вони повинні вміти діяти в надзвичайних ситуаціях.</p> <p>Спалах COVID-19 – це значна загроза та надзвичайна ситуація у сфері громадського здоров’я. Збудник захворювання (SARS-CoV-2) – це насамперед респіраторний вірус. Проте він потенційно може вплинути на постачання крові, порушення безпеки постачання крові, а також негативно вплинути на роботу системи крові. Саме тому служби крові мають оцінити спланувати та забезпечити належне та вчасне реагування на ці загрози.</p> <p>Станом на зараз ризик зараження через кров та її компоненти – не відомий, але, ймовірно, він – дуже низький.</p>	<p>З іншого боку, як показує досвід спалахів схожих коронавірусів (як напр. SARS та MERS), зниження кількості донорів крові може серйозно вплинути на постачання крові.</p> <p>Процедури системи управління якістю у всіх сферах роботи служби крові спрямовані на гарантію дотримання та покращення стандартів, а також документування всіх заходів для відслідковування та забезпечення доказової бази.</p> <p>Ситуацію потрібно ретельно моніторити і регулярно (а після значних змін ситуації - негайно) аналізувати ризики. Служби крові мають бути готовими швидко реагувати на зміни, коли існує ймовірність впливу на запаси крові.</p>	<p>Будь-які заходи, які вживаються, повинні відповідати ситуації і узгоджуватися з іншими заходами у сфері громадського здоров’я в країні.</p> <p>Потрібно застосовувати загальнонаціональний підхід для того, аби впевнитися, що запропоновані заходи вписуються в спектр національних заходів, визначених під час всенаціональної оцінки ризиків.</p> <p>Потрібно зважати на те, які наслідки для громадської та політичної довіри потенційно може спричинити цей спалах.</p> <p>Служба крові має впевнитися, що плани дій в надзвичайній ситуації та в умовах пандемії підготовлено, оновлено та впроваджено, якщо це необхідно.</p> <p>Плани оцінювання ризику та реакції для системи постачання та клінічного використання крові потрібно інтегрувати в національні плани оцінювання ризиків та плани дій в надзвичайних ситуаціях.</p> <p>Залучення влади, інтеграція національної системи реагування на надзвичайні ситуації, та зв’язок з міжнародними мережами – це необхідні заходи для забезпечення вчасної, ефективної, відповідної та координованої реакції.</p>
<p style="text-align: center;">Забір крові</p> <p>Потрібно запровадити систему для повідомлення про пост-донаційні захворювання чи контакт з особами, чие інфікування підтверджено після донорства.</p> <p>До крові та компонентів крові, які було взято протягом 14-28 днів до початку захворювання можна вжити запобіжний захід – відкликати.</p> <p>Якщо цю кров чи її компоненти перелили, то можливо потрібно повідомити лікаря, і надати йому інформацію про потенційний ризик зараження через переливання крові.</p> <p>Безпека процесу донорства крові потрібно гарантувати шляхом здійснення персоналом профілактичних заходів, до яких належать гігієна рук та використання масок відповідно до національних настанов по громадському здоров’ю.</p>	<p style="text-align: center;">Контакт</p> <p>Контакт – особа, що бере участь у будь-чому з нижчепереліченого:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Надання допомоги безпосередньо пацієнтам з COVID-2019, робота з медичними працівниками, інфікованими новим коронавірусом, відвідування пацієнтів чи перебування безпосередньо близько до пацієнтів з COVID-2019. - Спільна робота безпосередньо близько чи в одному приміщенні з пацієнтами, зараженими COVID-2019. - Подорожі будь-яким видом транспорту разом з пацієнтом, хворим на COVID-2019. - Проживання в одному домогосподарстві з пацієнтом, хворим на COVID-2019 протягом 14 днів після появи симптомів у цього пацієнта. 	<p style="text-align: center;">Клінічне використання та гемонагляд</p> <p>Потрібно постійно здійснювати оцінку клінічної потреби в крові та компонентах крові, адже ситуація змінюється.</p> <p>На початку потреба в компонентах крові може майже не змінюватися, або може почати знижуватись, адже органи охорони здоров’я впроваджують плани дій в надзвичайних ситуаціях та пріоретизують ресурси.</p> <p>Служби крові повинні ретельно контролювати використання своїх запасів крові, адже в майбутньому очікується нестабільне постачання крові.</p> <p>Потрібно створити систему гемонагляду для визначення та аналізу будь-яких можливих випадків зараження через переливання крові. Зважаючи на те, що станом на зараз доступна обмежена кількість інформації, то документація та гемонагляд – важливі засоби для розуміння ризиків, які становлять кров та її компоненти, а також загальної ефективності заходів, які вживає служба крові.</p>

Корисне посилання - <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public>

[ААТ Рекомендації щодо профілактики інфікування COVID-19 через продукти крові \(Glob J Transfus Med 2020; 5 \(1\)\)](#)

Азійська асоціація трансфузіології

Контакти: <http://www.aatmweb.org/contact1.php/> / Е-мейл: aatm.int@gmail.com